

Pedagogisch beleidsplan

Sinne kinderopvang

Inhoud

Inleiding

- I. Pedagogische missie en visie
- II. Pedagogische doelen
- III. Pedagogische instrumenten
 1. Emotionele veiligheid
 2. Persoonlijke ontwikkeling
 3. Sociale ontwikkeling
 4. Socialisatie
 5. Ouderbetrokkenheid
 6. Zorg om ontwikkeling en gedrag
- IV. Werken aan de pedagogische kwaliteit

Bijlage 1 Overzicht interactievaardigheden

Bijlage 2 Overzicht activiteiten t.b.v. ouderbetrokkenheid

Inleiding

In dit pedagogisch beleidsplan vind je onze pedagogische missie en visie en de manier waarop wij in onze dagopvang, speelleergroepen en buitenschoolse opvang werken aan de vier basisdoelen uit de wet Innovatie en Kwaliteit kinderopvang.

Aanleiding voor het herschrijven van onze beleidsdocumenten is de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang waarin nieuwe kwaliteitseisen voor de dagopvang en de buitenschoolse opvang beschreven zijn. In deze wet staan de pedagogische doelen en de ontwikkeling van kinderen centraal. Het beleidsplan vormt ons pedagogisch kader. Door onze werkwijze te koppelen aan de pedagogische ontwikkeldoelen en dit te bespreken binnen teams reflecteren we op onze werkwijze. Dit beleidsplan is bedoeld voor managers kindcentra, pedagogisch specialisten en pedagogisch medewerkers. Voor medewerkers, ouders en andere geïnteresseerden zal tevens een korte publieksversie worden gemaakt.

Naast dit beleidsplan wordt onze werkwijze ook beschreven in het pedagogisch werkboek, waarin locatie-specifieke onderwerpen zijn uitgewerkt. Onze werkwijze wordt verder uitgediept in werkinstructies, notities en kwaliteitskaders over specifieke onderwerpen.

I. Pedagogische missie en visie

1. Onze pedagogische missie

Sinne wil positief bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen en hen ontwikkelingskansen bieden om goed toegerust aan de samenleving deel te kunnen nemen. Wij zorgen voor kinderopvang van hoge kwaliteit en met een eigentijds en herkenbaar aanbod. Opvang in een veilige, stimulerende en gezonde omgeving waaraan alle kinderen kunnen deelnemen en waar zij met plezier naartoe gaan. Door opvang van hun kinderen stellen we ouders in staat te werken, te studeren en deel te nemen aan het maatschappelijk leven. We werken samen met ouders, onderwijs en andere partners aan een leefbare, duurzame en ontspannen samenleving.

2. Onze pedagogische visie

Sinne werkt op basis van de pedagogische visie dat elk kind uniek, krachtig en nieuwsgierig is. Kinderen hebben de drang en mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen, maar tegelijkertijd kan deze ontwikkeling alleen plaatsvinden in interactie met andere kinderen, opvoeders en de omgeving.

Kinderen komen tot bloei in een omgeving waarbinnen ze zichzelf kunnen zijn, zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen en betrokken zijn. Een omgeving waar zij steun ondervinden en zich verbonden weten met de kinderen, volwassenen en wereld om hen heen. Positieve, warme relaties dragen bij hun gevoel van emotionele basisveiligheid en passen bij hun behoefte om "erbij te horen".

Wij werken ontwikkelingsgericht. Wij kijken en luisteren naar wat kinderen nodig hebben om zich thuis te voelen en tot ontwikkeling te komen. Met een doelbewuste aanpak stimuleren we ieder kind vanuit betrokkenheid en vanuit een veilige basis de eigen ontwikkelingsweg te volgen. We zien kinderopvang als minisamenleving en sociale oefenplaats en ervaren de meerwaarde van groepsopvang. Kinderen ervaren dat zij deel uitmaken van een gemeenschap. Zij leren oog te hebben voor anderen en voor hun omgeving en om samen te werken.

Wij hebben vertrouwen in kinderen en hechten aan een democratische opvoedingsstijl. We bevorderen de zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid en participatie van kinderen. In een veilige, gezonde en ontwikkelrijke omgeving bieden we kinderen ruimte, waarin zij kunnen ontdekken, spelen, anderen ontmoeten, plezier hebben en zich ontwikkelen naar eigen aard. Onze professionele medewerkers begeleiden kinderen daarbij en verzorgen hen met aandacht.

Sinne is een vertrouwde partner van ouders in de dagelijkse opvoeding en zorg voor hun kinderen. We besteden aandacht aan hoe we respectvol en plezierig met elkaar omgaan; belangrijk voor een leefbare samenleving. Sinne is daarom ook een plek waar ouders elkaar kunnen ontmoeten en met elkaar in contact kunnen komen. Wij zien ouders als onze partners. We stimuleren wederzijdse betrokkenheid en helpen ouders bij opvoedingsvragen. Samen zijn we goed voor later.

Sinne ziet integrale kindcentra als een goede kans om gezamenlijk de ontplooiing en ontwikkeling van kinderen te stimuleren. In een kindcentrum werken we met meerdere partners samen volgens één pedagogische visie op doorgaande ontwikkeling. De samenwerking binnen het kindcentrum zorgt voor continuïteit in de zorg en begeleiding en versterkt daarmee de pedagogische omgeving.

II. Pedagogische basisdoelen. Wat willen we bereiken?

Bij Sinne kinderopvang staat het welbevinden en de ontwikkeling van het kind centraal en werken we aan de pedagogische basisdoelen: emotionele veiligheid, persoonlijke en sociale ontwikkeling en socialisatie.

1. Het bieden van emotionele veiligheid

Het bieden van emotionele veiligheid is de meest basale doelstelling. Het draagt niet alleen bij aan het welbevinden van nu, maar vormt ook de basis voor de andere pedagogische doelstellingen. Als een kind zich emotioneel veilig voelt, heeft hij energie om te ontdekken en zich te ontwikkelen.

2. Bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling

Onze pedagogisch medewerkers maken in hun omgang voortdurend gebruik van hun ervaring en kennis van de manier waarop kinderen leren en zich ontwikkelen. Wij observeren het kind en bieden een breed en uitdagend aanbod. Wij dagen kinderen spelenderwijs uit tot ontwikkeling van hun motorische, cognitieve, creatieve en communicatieve vaardigheden, zodat zij zich ontplooiën en in staat zijn steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.

3. Bijdragen aan de sociale ontwikkeling

We begeleiden kinderen bij hun interacties en brengen hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bij. Zo zijn zij steeds beter in staat relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden. We stimuleren en begeleiden de samenwerking tussen kinderen en vragen hen rekening met elkaar te houden. Wij bieden hen hiervoor een natuurlijke en rijke leeromgeving.

4. Socialisatie en kennismaken met algemeen aanvaarde normen en waarden

Bij verantwoorde kinderopvang hoort de overdracht van normen en waarden. Wij stimuleren kinderen om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving. Ook maken zij kennis met gebruiken en tradities van de samenleving en de verschillende culturen in hun omgeving. Als kinderen al jong met elkaar en met verschillen leren omgaan, staan ze ook open voor diversiteit. Verschillen in voorkeuren, talenten, temperament, culturele achtergrond, sekse en gender, religie, gezinssamenstelling, vaardigheden en handicaps.

III. Pedagogische instrumenten. Wat doen we in de praktijk?

In dit hoofdstuk beschrijven we op welke manier we werken aan de pedagogische basisdoelen, maar een kant-en-klare aanpak hebben we niet. We hebben immers te maken met kinderen met verschillende karakters, achtergronden, talenten en leeftijden met elk hun eigen behoeften. Daarnaast kun je de vier basisdoelen niet helemaal los van elkaar zien, want zij beïnvloeden en overlappen elkaar.

1. Werken aan emotionele veiligheid

Door goed voor kinderen te zorgen, door voorspelbaarheid en door op een sensitieve manier met hen om te gaan bouwen pedagogisch medewerkers aan vertrouwde relaties en een veilig pedagogisch klimaat. Zo kan elk kind zichzelf zijn, zich ontspannen en prettig voelen. Vanuit die veilige basis kunnen kinderen zich in eigen tempo en op eigen wijze ontwikkelen.

1.1 Vertrouwde, veilige relaties

Kinderen ontlenen een gevoel van veiligheid aan de vertrouwdheid met en nabijheid van de pedagogisch medewerkers. Voor het opbouwen van die relatie is tijd en persoonlijke aandacht nodig. Elk kind heeft een eigen basis- of stamgroep en een vaste maatjesgroep met vaste gezichten en gewoontes. Bij het kennismakingsgesprek wordt ook aan ieder kind gekoppeld aan een mentor.

1.2 Wennen

Nieuw in een groep is spannend. De eerste ervaringen van kinderen en ouders met de opvang zijn erg bepalend. Hebben ouders het gevoel dat zij welkom zijn en dat er persoonlijke aandacht is voor hun kind, dan zullen ouders en kinderen zich sneller thuis voelen.

De eerste stap is het kennismakingsgesprek. We krijgen hierdoor zicht op achtergrond en behoeftes van het kind. Ouders maken kennis met de werkwijze van de groep en de mentor van hun kind. De mentor is de pedagogisch medewerker die zich extra focust op de ontwikkeling van het specifieke kind. De mentor is ook het eerste aanspreekpunt voor ouders¹.

We bespreken samen het wentraject en leggen afspraken vast op het kennismakingsformulier. Wennen kan uitsluitend binnen de contractperiode.

In de wenperiode (ook bij interne doorstroom of doorstroom naar de BSO) bouwen pedagogisch medewerkers aan een persoonlijke relatie en wordt een basis gelegd voor een gevoel van vertrouwen en veiligheid. We benoemen het dagritme, regels en routines, zodat kinderen zich deze eigen kunnen maken. We betrekken nieuwe kinderen in spelsituaties als wij zien dat zij hier voor open staan. We zoeken, tijdens het halen en brengen en via het ouderportaal, actief contact met ouders en ondersteunen het afscheidsritueel.

Verschillen in leeftijd

- Bij baby's volgen we zoveel mogelijk het dagritme van thuis
- Peuters en BSO-kinderen leiden we door de groepsruimte.
- Na drie maanden nodigen we ouders uit voor een gewenningsgesprek.
- We voeren het gesprek aan de hand van de gesprekswijzer van KIJK!

¹ De pedagogisch specialist maakt een wijziging van de mentor bekend via het ouderportaal

1.3 Sensitieve responsiviteit

Wij zijn gevoelig voor de emoties van kinderen, hun intenties en behoeften en reageren op een warme, ondersteunende manier. Zo voelt een kind zich veilig en begrepen en bouwt het (zelf)vertrouwen op.

1.4 Structureren en grenzen stellen

Kinderen ontlenen bovendien een gevoel van veiligheid aan voorspelbaarheid, daarom zorgen wij voor herkenbare rituelen en routines.

We laten kinderen weten welk gedrag we van hen verwachten en dat wij zien dat ze het goed doen. Als kinderen zich niet aan gedragsgrenzen houden, maken we gebruik van de ik-boodschap en praten op ooghoogte met hen.

Kinderen zijn ook gebaat bij herkenbaarheid van het dagritme. We hebben een vaste volgorde van spelactiviteiten en verzorgmomenten, maar daarbinnen is ruimte voor een variatie. Flexibiliteit is noodzakelijk om in te kunnen spelen op spelactiviteiten van kinderen en onverwachte gebeurtenissen. We betrekken kinderen zoveel mogelijk bij verzorg- en overgangsmomenten. Zo zorgen we voor een prettige sfeer.

Verschillen in leeftijd

- Het eerste jaar is het dagritme van de baby (eten en slapen) zelf leidend. Langzaamaan en in overleg met ouders gaat het kind steeds meer meedoen met het ritme van de groep.
- Bij dreumesen en peuters maken wij gebruik van dagritmekaarten.

1.5 Ruimte voor autonomie

Wij hebben oog en oor voor de eigenheid van ieder kind. Wij laten kinderen merken dat wij vertrouwen hebben in hun mogelijkheden en keuzes en geven hen de ruimte om zoveel mogelijk zelf te doen en zelf te ontdekken. We waarderen de eigen inbreng van kinderen, luisteren actief naar hen en tonen respect voor de kinderen door hoe we hen benaderen. Onze gesprekken hebben een positieve toon.

Observeren en volgen van de ontwikkeling met KIJK

Bij Sinne staat het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen centraal. Een eerste stap is het observeren. Ons kindvolgsysteem KIJK helpt om gericht te kijken en de ontwikkeling van kinderen te volgen. Werken met KIJK betekent ook dat observeren onderdeel van ons dagelijkse handelen is. We gebruiken KIJK ook voor:

- Het begrijpen van ontwikkelingsbehoeften.
- Gesprekken met ouders, collega's en andere professionals.
- Een doorgaande lijn met het basisonderwijs en BSO
- Doelbewust werken aan de ontwikkeling van kinderen (bij peuters met behulp van de Uk&Puk themaplanningsformulieren).
- Het eventueel signaleren van een ontwikkelingsvoorsprong en risico's in de ontwikkeling.

De mentor van het kind bespreekt de verkregen informatie over de ontwikkeling van het kind met de ouders volgens de KIJK-richtlijnen.

In de dagopvang en speelleergroepen wordt de ontwikkeling van het kind jaarlijks besproken met de ouders, in de buitenschoolse opvang wordt de ontwikkeling besproken als daar behoefte aan is bij de mentor, kind of de ouders.

2. Bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling

Spelenderwijs leveren wij een bijdrage aan de motorische, cognitieve, creatieve en communicatieve ontwikkeling van kinderen, zodat zij hun talenten kunnen ontplooiën en zelfredzaam worden. Denk hierbij aan zelfregulering, creativiteit, samenwerken met mensen van verschillende achtergronden, communiceren, probleemoplossend werken, kritisch denken en digitale geletterdheid

2.1 De behoefte van kinderen staat centraal

Door middel van observaties en gesprekken brengen we de ontwikkeling van kinderen in kaart. KIIK ondersteunt ons om gericht te kijken en zicht te krijgen op de behoeften van de kinderen. Zo kunnen we kinderen de juiste ondersteuning geven en kansen creëren voor ontwikkeling.

2.2 Activiteitsaanbod en thema's

Elke dag bieden we gerichte activiteiten aan passend bij de ontwikkeling van de kinderen en het thema van onze jaarplanning. Kinderen ervaren het thema handelend en spelend. Ook voorlezen, vertellen, gesprekjes voeren met kleine groepjes zijn vaste terugkerende activiteiten op de dag. Onze thema's sluiten aan bij de belevingswereld en interesses van kinderen. Door het werken met thema's brengen we samenhang aan, worden bekende en nieuwe begrippen met elkaar verbonden en verbinden we binnen integrale kindcentra formeel en informeel leren.

Bij de dagopvang en speelleergroepen hanteren we Uk & Puk als raamwerk en vormen voorschoolse educatie een geïntegreerd onderdeel.

Activiteitsaanbod BSO

Op school zijn de activiteiten doelgericht, maar in hun vrije tijd bepalen kinderen veelal zelf wat zij doen, hoe zij dat doen en met wie. Dit sluit niet uit dat kinderen ook in hun vrije tijd behoefte hebben aan uitdagende of ontspannende georganiseerde activiteiten.

Wij zoeken naar een balans tussen vrij spel en begeleide activiteiten. Vrij spel betekent ruimte voor eigen initiatieven. Anderzijds betekenen begeleide activiteiten kansen voor nieuwe ervaringen en het oefenen van nieuwe vaardigheden.

Onze activiteiten komen tegemoet aan de uiteenlopende behoeften van de kinderen op de BSO. Zo bieden wij activiteiten voor zowel de jongere als de oudere kinderen, voor jongens en meisjes en op alle ontwikkelingsgebieden. Wij gebruiken daarbij Doenkids.

2.3 Kansen creëren en kansen grijpen

We creëren kansen voor ontwikkeling en grijpen ook kansen die zich spontaan voordoen. We volgen kinderen, voegen gericht taal toe en breiden zo nodig activiteiten uit. We laten kinderen ook meehelpen bij dagelijkse routines en houden regelmatig onze handen op de rug om de zelfredzaamheid te vergroten. Actief leren door 'doen, ontdekken en ervaren' staat centraal. We kiezen daarbij voor een holistische benadering gericht op alle aspecten van de ontwikkeling.

2.4 De medewerker maakt het verschil

Uiteindelijk maken de interactievaardigheden van onze medewerkers het verschil. Door hun sensitieve responsiviteit, het bieden ruimte voor eigen initiatieven, structuur en routines, door het begeleiden van interacties en het geven van woorden aan situaties, handelen en gevoelens. Door heel bewust te kiezen voor een rol als observator, speelmaatje, toneelmeester, regisseur, instructeur of bemiddelaar.

De binnen- en buitenruimte

Ook de groepsruimten spelen een rol bij de ontwikkeling van de kinderen. De indeling en inrichting, het meubilair en speelmateriaal, stemmen we af op de ontwikkeling van kinderen. Zo voelt een jong kind zich het prettigst in een vertrouwde ruimte, in de buurt van 'zijn' pedagogisch medewerker, terwijl oudere kinderen graag op onderzoek uitgaan in nieuwe ruimten; als het even kan ook net buiten het oog van een volwassene.

Elke basis- of stamgroep heeft zijn eigen groepsruimte, maar kinderen hebben ook ruimte nodig om op ontdekking te gaan en te spelen met andere kinderen en materialen. Daarom zetten we de deuren regelmatig open, zodat kinderen de kans hebben om in speelleerpleinen, in een andere ruimte of bij de burens te kunnen spelen. Het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen is hierbij leidend.

De ruimte is ingericht in activiteitenplekken, vrij van looproutes. We hebben een plaats waar het kind zich even terug kan trekken uit de groep. Rustige en drukke plekken zijn van elkaar gescheiden.

De materialen, illustraties, boeken en decoraties in de ruimte zijn een afspiegeling van de verschillende culturele achtergronden van de kinderen. De materialen die de kinderen zelfstandig kunnen gebruiken bevinden zich op vaste plaatsen en bevinden zich in open kasten en op kindhoogte.

Extra aandachtspunten voor baby's

- We zorgen voor een rustige (prikkelarme) inrichting;
- We passen de verlichting aan en filteren fel zonlicht;
- We werken met herkenningpunten (bijvoorbeeld een mat);
- We bieden, gedurende een deel van de dag, baby's de mogelijkheid om op onderzoek uit te gaan en vrij te bewegen.

Buiten

Kinderen zijn van nature betrokken bij hun omgeving. Buiten komen ze in aanraking met verschillende materialen en uiteenlopende omstandigheden. Kinderen hebben plezier in buiten zijn, ervaren, bewegen en ontdekken. Tijdens het buitenzijn bieden de omgeving de mogelijkheid tot extra ervaringen op velerlei ontwikkelingsgebieden.

We delen de buitenruimte in met zones van verschillende karakters. Net als bij de binnenruimte houden we rekening met loop- en rijroutes. Daarnaast zijn losse materialen belangrijk. Deze materialen moeten zoveel mogelijk ontwikkelingsgebieden stimuleren, tegen een stootje kunnen, uitnodigen tot samenspel, er aantrekkelijk uitzien en vanzelfsprekend veilig zijn.

We spelen elke dag buiten. Ook in de buitenruimte hebben we verschillende rollen: die van observator, toneelmeester, regisseur, speelmaatje, instructeur en bemiddelaar.

3. Bijdragen aan de sociale ontwikkeling

Positief met elkaar omgaan en zich handhaven in een groep, voor kinderen zijn sociale vaardigheden een belangrijk ontwikkeldoel. Wij bieden kinderen een rijke sociale omgeving met verschillende leeftijdsgenoten en andere volwassenen. Toch vindt de ontwikkeling van sociale competenties niet vanzelfsprekend plaats. Voorwaarde is dat kinderen zich veilig voelen om te experimenteren. Daarnaast hebben zij hebben volwassenen nodig om te hen te steunen, structuur te bieden en te stimuleren en het goede voorbeeld te geven.

3.1 Eerst observeren

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de sociale ontwikkeling van kinderen observeren wij hun welbevinden, betrokkenheid en sociale interacties. Zo merken we of een kind individueel een steuntje in de rug nodig heeft of dat een groepje kinderen impulsen kan gebruiken.

3.2 Begeleiden van positieve interacties

Kinderen oefenen hun sociale vaardigheden in allerlei dagelijkse opvangsituaties. Zelfs de allerjongsten reageren op elkaar en nemen initiatieven tot contact. We begeleiden kinderen bij hun interacties en brengen hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bij. Ook bij de sociale ontwikkeling staat 'doen, ontdekken en ervaren' centraal. Zo leren kinderen steeds beter om relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden. We stimuleren en begeleiden, onder het motto HIGH FIVE, de samenwerking tussen kinderen en vragen hen rekening met elkaar te houden

DE HIGH FIVE

1. Samen meedoen: "Wat vind jij?"

Wij hebben een groot vertrouwen in de competenties van kinderen, bieden hen ruimte voor eigen initiatieven, laten hen meedenken en vaak meebeslissen. Naast een open, onbevangen houding betekent dit actief luisteren én kijken, want kinderen geven hun mening vaak non-verbaal.

2. Samenwerken: "Samen bereiken we meer"

'It takes a village to raise a child'. Wij werken samen met de omgeving en actief aan de verbondenheid tussen kinderen, ouders en collega's. Wij stimuleren de samenwerking tussen kinderen.

3. Samen verantwoordelijk: "De groep is van ons allemaal"

Wij nemen kinderen serieus. Wij geven kinderen verantwoordelijkheden passend bij hun ontwikkeling en bieden ruimte voor de eigen initiatieven van kinderen. Wij maken met kinderen afspraken en maken die afspraken zichtbaar.

4. Samen omgaan met verschillen: "Zo kan het ook"

Wij hebben respect voor individuele en culturele verschillen. Wij zijn door onze houding en communicatie een model voor de kinderen door verschillen te waarderen en ook de overeenkomsten te benadrukken. Wij zijn alert op vooroordelen en op uitsluiten.

5. Samen omgaan met conflicten: "Wij lossen het samen op"

Wij zien conflicten als leersituaties en hebben oog voor de behoeftes van kinderen. Wij zoeken bij conflicten samen naar win-win-oplossingen door ruimte voor het uiten van behoeftes en gevoelens en kinderen te stimuleren om zelf met oplossingen te komen.

4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

Socialisatie hangt sterk samen met de drie voorgaande doelstellingen. Wij leren kinderen oog te hebben voor andere kinderen, leren hen om te gaan met verschillen, betrekken hen bij de groep, ondersteunen bij het oplossen van conflicten en geven het goede voorbeeld. Zo willen we bijdragen aan een respectvolle omgang met anderen, een actieve participatie in de maatschappij en democratisch burgerschap.

4.1 HIGH FIVE

Met de HIGH FIVE werken we als Sinne kinderopvang aan socialisatie. Onze groepen vormen een unieke leeromgeving, want je leert deze vaardigheden vooral door te doen, ervaren en hierop te reflecteren.

4.2 Kennismaken

Wij stimuleren kinderen om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving. Ook maken zij kennis met gebruiken en tradities van de samenleving en de verschillende culturen in hun omgeving. Als kinderen al jong met elkaar en met verschillen leren omgaan, staan ze ook open voor diversiteit.

4.3 Onze eigen socialisatie

Wij realiseren ons dat ook wij onderling verschillen. Door onze eigen achtergrond, opvoeding en ervaringen. We respecteren verschillende opvoedingsstijlen en gewoonten van ouders en wisselen die onderling uit. Daarbij zijn we ons steeds bewust van onze verantwoordelijkheid en blijft ons algemeen pedagogisch beleid uitgangspunt in de omgang met kinderen.

5. Ouderbetrokkenheid

Ouders en professionals zijn elkaars partner in de opvoeding en educatie, zij hebben een gezamenlijk belang, het welzijn en de ontwikkeling van het kind. Een goede band, wederzijds vertrouwen en het bespreken van verwachtingen zijn belangrijk, want kinderen zijn er bij gebaat dat de volwassenen om hen heen samenwerken.

We hanteren de volgende instrumenten om de samenwerking met ouders op pedagogisch en educatief terrein te bevorderen: Het kennismakingsgesprek, communicatie rond het halen en brengen, communicatie en informatievoorziening via het ouderportaal, het gewenningsgesprek, reguliere oudergesprekken en het overdrachtsgesprek op de leeftijd van 3,9 jaar.

We gaan daarbij uit van de kracht en specifieke deskundigheid van ouders, van de professionaliteit van de medewerkers. Beiden zijn gelijkwaardig, maar hebben ieder hun eigen rol en verantwoordelijkheid.

Voor een uitgebreid overzicht zie bijlage 2.

6 Zorg om ontwikkeling of het gedrag

Soms zijn er vragen en onzekerheden over de ontwikkeling van een kind. De kinderopvang vervult hierbij een signalerende en ondersteunende rol. Wij signaleren met KIIJK en werken, praten en denken vanuit ontwikkelingsbehoeften. Deze geven aan wat een kind nodig heeft om een volgende stap in zijn ontwikkeling te zetten. We reflecteren ook op ons het pedagogisch klimaat en eigen handelen: "Wat vraagt dit kind van onze interactievaardigheden, organisatie, aanbod en inrichting?" Op deze manier werken we preventief.

We delen onze zorg altijd met ouders. We vertellen zonder oordeel wat we 'zien en horen' en geven ook aan wat goed gaat. Samen met ouders kijken we, met erkenning van ieders eigen deskundigheid, naar de behoefte van het kind en de manier waarop wij gezamenlijk het kind kunnen ondersteunen.

Wij werken actief samen in een netwerk van opvoeding en zorg rondom kinderen. Bij het verwijzen naar instanties volgen wij de stappen van de werkinstructie 'Signaleren van gedrags- en ontwikkelingsproblemen' en de Meldcode en maken gebruik van de sociale kaart. Deskundigheidsbevordering t.a.v. signaleren en handeling bij zorg vindt plaats o.l.v. de pedagogisch specialist. De pedagogisch specialisten ontvangen op hun beurt ondersteuning van de zorgcoördinator.

IV. Pedagogische kwaliteit

Als Sinne staan we voor kinderopvang van hoge pedagogische kwaliteit, omdat alleen kinderopvang van hoge kwaliteit langdurige positieve effecten heeft op de ontwikkeling van kinderen. Reden om de pedagogische kwaliteit van de opvang continue te borgen en te versterken.

Pedagogische kwaliteitskenmerken kun je onderverdelen interactievaardigheden van de medewerkers, de leefomgeving en de structurele kwaliteit.

1. Proceskwaliteit

Proceskwaliteit gaat over de ervaringen die kinderen in interactie met de sociale en materiële omgeving; het is het fundament van welbevinden en betrokkenheid en van een positieve ontwikkeling van kinderen. De pedagogisch medewerker heeft hierin een sleutelrol. Vooral de kwaliteit van de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind is bepalend voor proceskwaliteit. Voor voorschoolse educatie worden nog extra eisen gesteld vooral op het gebied van planmatig en doelgericht werken, educatief handelen, kwaliteitszorg en samenwerking met ouders.

2. Structurele kwaliteit

Structurele kwaliteitskenmerken zijn randvoorwaarden in beleid en organisatie. Het gaat om zaken als het pedagogisch beleidsplan, een doelgericht aanbod, de groepsgrootte- en samenstelling en vaste gezichten, de binnen- en buitenruimte, veiligheid, hygiëne, opleidings- en personeelsbeleid en de keuze van (spel)materialen.

3. Toezicht en handhaving kwaliteitseisen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor handhaving van de kwaliteitseisen aan kinderopvang. De GGD-kinderopvanginspectie houdt in opdracht van de gemeenten toezicht. Inspecteurs kinderopvang observeren de pedagogische praktijk van kindercentra en bespreken die met de kinderopvangorganisatie.

Bij dagopvang, speelleergroepen en scholen die voor- en voorschoolse schoolse educatie (vve) uitvoeren, inspecteert de Inspectie van Onderwijs de kwaliteit van vve.

4. Werken aan de kwaliteit

Werken aan de kwaliteit van de kinderopvang is een continu proces. Goed pedagogisch handelen gaat niet op de automatische piloot, het vraagt om reflectieve medewerkers die bewust keuzes maken in hun interactie met kinderen. Uit het Europese CoRe onderzoek van Peters c.s. (2015) blijkt dat voor het verbeteren van het primair proces een dynamische aanpak nodig is. Randvoorwaarden zijn een inspirerende visie, een methodische aanpak, coaching en feedback, mogelijkheden tot (kritische) reflectie op de praktijk en actieve betrokkenheid van de professionals.

5. Kwaliteitszorg bij Sinne

Bij Sinne werken we op diverse manieren aan pedagogische kwaliteit zoals hieronder uitgewerkt.

5.1 Pedagogisch specialisten.

Het werken met pedagogische specialisten vormt een belangrijke kwaliteitsimpuls. Zij koppelen de pedagogische en educatieve visie aan de dagelijkse praktijk van de medewerkers. De pedagogisch specialisten coachen teams en medewerkers op de werkvloer. Op dagopvang en speelleergroepen gebruiken zij hierbij onder meer beeldcoaching.

De pedagogisch specialisten leiden kind- en groepsbesprekingen, zodat medewerkers doelgericht de ontwikkeling van kinderen bevorderen. Zij bevorderen bovendien de deskundigheid van hun eigen team t.a.v. signaleren en handeling bij zorg. De pedagogisch specialisten ontvangen op hun beurt scholing en ondersteuning van de stafmedewerker pedagogisch beleid.

5.2 VVE-QuickScan en BSO

Met behulp de VVE-QuickScan en BSO-monitor brengen pedagogische specialist, manager kindcentra en stafmedewerker pedagogisch beleid de pedagogische kwaliteit² in kaart. Pedagogische specialist en manager kindcentra stellen naar aanleiding hiervan, met advies van de stafmedewerker pedagogisch beleid, een plan van aanpak op voor hun locatie van de dagopvang, speelleergroep of BSO van de locatie.

5.3 Scholing

Ervaring leert dat de werkpraktijk de plek is om te leren, te reflecteren en te verdiepen. Hoe dicht ter het leren bij de praktijk wordt gebracht des te groter de kans op transfer. Om die reden koppelen we kennisoverdracht aan opdrachten en coaching in de praktijk en gebruiken waar mogelijk beelden.

² De instrumenten bevatten indicatoren op het gebied van interactievaardigheden, aanbod, inrichting, samenwerking met ouders, dagritme.

Bijlage 1 Taal en Interactievaardigheden (TINK)

Sensitieve responsiviteit
<i>Wat doe ik?</i>
Ik volg het initiatief van het kind tijdens de interactie ik met ze heb
Ik maak contact met alle kinderen van mijn groep door ze aan te kijken
Ik geef kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben
Ik heb aandacht voor de signalen van alle kinderen
Ik laat merken dat ik de signalen van kinderen zie of hoor
Ik reageer op het juiste moment op de signalen van de kinderen
Ik help kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens
Ik ga door op de inhoud van wat het kind zegt
<i>Wat zeg ik?</i>
Ik noem kinderen bij de naam
Ik verwoord de gevoelens van de kinderen
Ik verwoord wat het kind ervaart of bedoelt
Ik stel de kinderen op hun gemak (bijvoorbeeld met complimenten)
Ik vraag naar de gevoelens en gedachten van kinderen
Ik verwoord mijn eigen gevoelens
Ik benoem dat ik het fijn vind om de kinderen te zien
<i>Hoe zeg ik het?</i>
Ik spreek op een vriendelijke toon
Ik laat merken dat ik luister (verbaal en non-verbaal)
Ik gebruik 'kleine' woorden zoals: maar, toch, even,...
Ik gebruik vriendelijke zinsconstructies (zullen we samen...?, wil je soms...?)
Ik spreek met en niet tegen de kinderen
Ik maak oogcontact tijdens het spreken
Respect voor autonomie
<i>Wat doe ik?</i>
Ik stimuleer kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen
Ik ben geduldig en volg het tempo van het kind
Ik waardeer de ideeën en oplossingen van kinderen
Ik laat kinderen dingen op hun eigen manier doen
Ik laat kinderen zelf ontdekken
Ik waardeer alle kinderen om wie zij zijn
Ik bied kinderen de gelegenheid om zelf te kiezen
Ik stimuleer kinderen om zelf plannen te maken en deze uit te voeren
<i>Wat zeg ik?</i>
Ik verwoord gevoelens en gedachten van kinderen, los van mijn eigen perspectief
Ik laat de kinderen merken dat ik ze ken door individuele kenmerken te benoemen
Ik benoem de talenten van kinderen
Ik vraag kinderen mee te denken over plannen, oplossingen, activiteiten
Ik ga met kinderen in gesprek over een situatie (activiteiten, probleem, wens)
Ik maak contact en benoem wat ik ga doen voordat ik een kind aanraak
<i>Hoe zeg ik het?</i>
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik laat merken dat ik luister
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Structureren en grenzen stellen
<i>Wat doe ik?</i>
Ik bied structuur door een vast en herkenbaar dagritme te hanteren
Ik maak duidelijk wat de bedoeling is van een activiteit
Ik heb extra aandacht voor het bieden van structuur aan nieuwe kinderen
Ik hanteer grenzen tijdig (voordat het mis gaat)
Ik pas rituelen en routines toe op de groep
Ik zie erop toe dat de regels en afspraken nageleefd worden
<i>Wat zeg ik?</i>
Ik bespreek met de kinderen wat we gaan doen en wanneer
Ik benoem wat de regels en afspraken zijn die gelden op de groep (bijvoorbeeld tijdens de kring of bij het naar buiten gaan)
Ik leg uit waarom de regels en afspraken er zijn
Ik benoem gewenst gedrag
Ik benoem de volgorde van de activiteiten (wat gaan we eerst doen en wat daarna)
<i>Hoe zeg ik het?</i>
Ik spreek gestructureerd door de woorden 'eerst, dan, daarna' te gebruiken
Ik gebruik een positieve toon (zoals waardering wanneer een kind de regels goed naleeft)
Ik leg verbanden uit met woorden zoals: 'daarom, omdat, als...dan...'
Ik spreek duidelijk en verstaanbaar
Ik controleer of de boodschap overkomt
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Praten en uitleggen
<i>Wat zeg ik?</i>
Ik benut zoveel mogelijk situaties om in gesprek te gaan met kinderen ('kansen grijpen')
Ik moedig kinderen aan om zelf te praten
Ik ga door op wat kinderen zeggen
Ik lees interactief voor
Ik sluit aan bij het taalniveau van verschillende kinderen
Kinderen die het aankunnen, zet ik aan tot hoger niveau taalgebruik (redeneren, vergelijken)
<i>Wat zeg ik?</i>
Ik voer gesprekjes met kinderen (dialoog)
Ik benoem wat ik zie en doe
Ik benoem wat kinderen zien en doen
Ik verwoord gedachten en gevoelens van kinderen
Ik vul aan wat kinderen zeggen met extra informatie
<i>Hoe zeg ik het?</i>
Ik herhaal wat het kind zegt in de correcte bewoording
Ik vul uitingen van kinderen aan met extra inhoudswoorden
Ik praat mét en niet tegen kinderen
Ik maak correcte en gevarieerde zinnen
Ik stel verschillende soorten vragen (open uitnodigend, niet alleen gesloten vragen)
Ik varieer met woorden door bijvoorbeeld synoniemen te gebruiken
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Ontwikkelingsstimulering
<i>Wat doe ik?</i>
Ik benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen
Ik benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken
Ik kies voor spel materiaal waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen
Ik speel mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel
Ik maak gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen
Ik zorg voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuiglijke waarneming en motoriek
Ik daag de kinderen uit om problemen op te lossen
Ik lees interactief voor in kleine groepjes
<i>Wat zeg ik?</i>
Ik vraag kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem
Ik vraag me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?)
Ik bied een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen)
Ik stel prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'wat zou er gebeuren als?')
Ik doe prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel)
<i>Hoe zeg ik het?</i>
Ik geef adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen)
Ik spreek correct en verstaanbaar
Ik spreek gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen, woorden)
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken
Begeleiden van interacties tussen kinderen
<i>Wat doe ik?</i>
Ik merk interacties tussen kinderen op
Ik reageer positief op (spontaan) positief contact tussen kinderen
Ik creëer situaties waarin kinderen samen spelen, delen, elkaar helpen of samen een plan maken
Ik begeleid conflicten met het doel kinderen zelf weer op weg te helpen
<i>Wat zeg ik?</i>
Ik benoem positieve interacties tussen kinderen
Ik benoem samenwerking tussen kinderen (goede afspraken gemaakt)
Ik verwoord (gevolgen van) gedrag, gevoelens en gedachten van kinderen
Bij ruzie bespreek ik met kinderen wat er gebeurde en zoek samen naar een oplossing
Ik benoem gedrag en gevolgen van gedrag (positief en negatief)
Ik bescherm beurten van kinderen en speel beurten door
Ik stimuleer gesprekje tussen kinderen (kinderen praten niet alleen met mij)
<i>Hoe zeg ik het?</i>
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik spreek kinderen persoonlijk aan
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken
Interactief voorlezen
<i>Wat doe ik?</i>
Ik bereid me goed voor als ik een boek ga voorlezen (boek eerst zelf lezen, vragen voorbereiden)
Ik bied structuur tijdens het voorlezen door een vaste routine te gebruiken
Ik stem mijn manier van voorlezen goed af op het taalniveau van het kind

Ik stel de interactie met en tussen kinderen rondom het verhaal voorop tijdens het voorlezen
Ik verlevendig en verduidelijk het verhaal door voorwerpen, stemgebruik en mimiek
<i>Wat zeg ik?</i>
Ik maak de kinderen nieuwsgierig naar het verhaal (bijvoorbeeld prikkelende vragen over de kaft)
Ik schep ruimte voor de inbreng van kinderen
Ik nodig kinderen uit om te voorspellen hoe het verhaal verder gaat
Ik reageer op de initiatieven van de kinderen en ga hier op door
Ik gebruik verbale luisterresponsen (Hmm?, Oh ja? En toen?) en non-verbale signalen om de kinderen te laten vertellen
Ik speel de beurten van kinderen door naar andere kinderen
Ik koppel de eigen ervaringen/inbreng van de kinderen aan het verhaal dat ik voorlees
<i>Hoe zeg ik het?</i>
Ik lees spannend voor afgestemd op het niveau van het kind
Ik stel open en uitnodigende vragen
Ik gebruik intonatie om het verhaal spannend te houden
Ik leg sommige moeilijke woorden uit
Ik wacht af wat de kinderen elkaar te vertellen hebben (ik laat stiltes vallen)

Bijlage 2 overzicht activiteiten ouderbetrokkenheid

Overzicht van de verschillende ouderactiviteiten.

Activiteit	Doel	Doelgroep
Kennismakingsgesprek tussen mentor van het kind en ouder(s)	Opbouwen contact en partnerschap	Ouders "nieuwe" kinderen
	Informeren thuissituatie en behoefte kind	
	Informeren over werkwijze kindcentrum	
	Uitwisselen verwachtingen	
Mondelinge communicatie rond halen en brengen	Uitwisselen van wat het kind geleerd en beleefd heeft en informatie over de ontwikkeling van het kind	Alle ouders
Communicatie via het overdrachtsbord	Informatie over het Uk & Puk thema en de doelen op de groep	Alle ouders kinderen 0-4
Communicatie via het ouderportaal	Idem en uitwisselen van wat het kind geleerd en beleefd heeft.	Alle ouders kinderen 0-4
Gewenningsgesprek	Evalueren gewenning op de groep Uitwisselen welbevinden, ontwikkeling en behoefte kind	Alle ouders kinderen 0-4
Regulier oudergesprek	Uitwisselen welbevinden, ontwikkeling en behoefte kind op basis van observatie KIJK	Alle ouders kinderen 0-4
Oudergesprek 3,9 maand	Idem en bespreken overdracht naar basisschool en BSO	Alle ouders kinderen van bijna 4 jaar
Maatwerk		
Inloop	Versterken educatief partnerschap	
Leestas	Idem	Ouders van SLG peuters
VVE Thuisbijeenkomsten	Versterken pedagogisch en educatief partnerschap Bevorderen verbondenheid tussen ouders	Ouders SLG met veel doelgroepeuters
Instapje/opstapje	Bevorderen stimulerende thuisomgeving	
Bijeenkomsten rond opvoed-thema's	Idem	Alle ouders

Toelichting op de activiteiten t.b.v. ouderbetrokkenheid

- Kennismakingsgesprek

Elke nieuwe ouder krijgt een uitgebreid kennismakingsgesprek met de mentor van het kind. In het kennismakingsgesprek wordt een begin gemaakt met het afstemmen van de pedagogische en/of praktische aanpak. Bovendien krijgen ouders informatie over veiligheid, pedagogisch beleid en ouderbeleid. Het gesprek wordt gehouden aan de hand van een formulier en een toelichting.

- Informatie bij het halen en brengen

Medewerkers informeren ouders bij de inloop over dagelijkse overdracht aan het eind van de dag over het welbevinden, de ontwikkeling en de behoeftes van het kind en over wat het kind beleefd heeft.

Medewerkers informeren ouders daarnaast over het thema, de activiteiten via het overdrachtsbord.

- Informatie via het ouderportaal

Via ons digitale ouderportaal ontvangen ouders foto's en informatie over het thema op de groep en bijzonderheden over wat het kind beleefd, ervaren en geleerd heeft.

Medewerkers en ouders van kinderen tot 1 jaar gebruiken bovendien een digitaal logboekje om ervaringen, observaties en praktische zaken uit te wisselen.

- Het gewenningsgesprek van de kinderopvang

In dit gesprek wordt samen met ouders de opvang geëvalueerd en worden eventueel nieuwe afspraken gemaakt. Basis zijn de observaties van pedagogisch medewerkers en ouders van de verzorging en het welbevinden (basiskenmerken KJK!). We bevragen ouders uitdrukkelijk naar hun ervaringen door een vragen formulier bij de uitnodiging en door het gebruik maken van de gesprekswijzer.

- KJK-gesprekken

Ouders worden minimaal 1 keer per jaar uitgenodigd voor een regulier voortgangsgesprek. De medewerkers informeren ouders over hun observaties, bieden ruimte voor inbreng en maken afspraken. De medewerkers wisselen zo nodig uit op welke wijze waarop het welbevinden en de ontwikkeling van het kind gestimuleerd kan worden.

- Oudergesprek voor de overgang naar de basisschool.

Met 3 jaar en 9 maanden volgt aan de hand van het overdrachtsinstrument een overdrachtsgesprek. Het formulier is samengesteld door de gemeentelijke werkgroep doorgaande lijn waarin zowel kinderopvang als basisonderwijs vertegenwoordigd zijn.

- Gesprek over zorg

Bij zorg worden ouders direct geïnformeerd. In de werkinstructie signaleren van gedrag- en ontwikkelingsproblemen en de meldcode staan de vervolgstappen beschreven.

Maatwerk aanbod voor speelleergroepen en doelgroeplocaties

- Leestas

Ouders Van speelleergroepen krijgen regelmatig boeken mee naar huis passend bij het thema op de speelleergroep en het niveau en de belangstelling van het kind. De Leestas wordt in het kader van VVE ingezet om thuis een leesritueel te ontwikkelen en de taalontwikkeling te stimuleren.

- VVE Thuis

Vijf a zes keer per jaar nodigen we ouders van speelleergroepen met meerdere doelgroepkinderen uit voor een VVE Thuis bijeenkomst. De activiteiten van VVE Thuis sluiten bij de thema's op de groep. Ouders leren hoe ze hun kind kunnen stimuleren en ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling. Hun betrokkenheid bij de (voorschoolse) educatie van het kind wordt hierdoor vergroot.

- Instapje en Opstapje

Instapje en Opstapje hebben als doel de onderwijskansen te vergroten van kinderen (van 1-4 jaar) die een risico lopen op een achterstand. Ouders die behoefte hebben aan extra ondersteuning kunnen gebruik maken van deze gezinsgerichte stimuleringsprogramma's.